

Stiftelseurkund

Stiftare

Banverket

Stiftelsebildning

Stiftelsebildningen skall vara genomförd senast den 31 december år 2005 med då anslaget belopp. För stiftelsens egentliga ändamål överlåter Banverket medel om SEK 22,8 miljoner kr (2004 års penningavärde).

Stiftelsens namn

STIFTELSEN NATURVÅRD VID NEDRE UMEÄLVEN

Ändamål

För stiftelsen finns egentliga ändamål och övriga ändamål. Dessa klagörs nedan. Stiftelsen finansierar inte naturvårdsåtgärder som ingår i länsstyrelsens ordinarie verksamhet.

Stiftelsens egentliga ändamål

Stiftelsens egentliga ändamål är att långsiktigt förvalta de av Banverket i juni 2004 redovisade naturvårdsåtaganden som ingår i kompensationsåtgärderna för Botniabanan vid Natura 2000-området Umeälvens delta och slätter (Botnia 2004:003). Förvaltningen av kompensationsåtgärderna utgår från vad som lagts fast i planen. Stiftelsen bildas med fonderade medel från Banverket.

Stiftelsen verkar med en långsiktighet i förvaltningen som motsvarar 100 år.

De kompensationsåtgärder som ingår i stiftelsens åtagande ska fullt ut kompensera för de effekter på naturvärdena som Botniabanan medför inom Natura 2000-området Umeälvens delta och slätter. Kompensationsåtgärderna och de naturvårdsåtaganden som följer med dem är följande:

Västernabben naturreservat (32 ha)

Området införlivas i Natura 2000-området och naturreservatet Umeälvens delta. Efter Länsstyrelsens naturreservatbeslut handhar stiftelsen ansvaret för den löpande förvaltningen. I förvaltningen ingår skötselåtgärder.

Tavlefjärden naturreservat (130 ha)

Efter Länsstyrelsens bildande av naturreservat handhar stiftelsen ansvaret för den löpande naturreservatsförvaltningen.

Ängsbacka naturreservat (90 ha)

Efter Länsstyrelsens bildande av naturreservat handhar stiftelsen ansvaret för den löpande förvaltningen. I förvaltningen ingår skötselåtgärder för att efterlikna primärlövskogarnas naturskogsstrukturer och vidmakthålla en hög dominans av lövträd i området.

Lövskogsskötsel inom naturreservatet Umeälvens delta (24 ha)

Inom naturreservatet och Natura 2000-området Umeälvens delta sköts några utpekade bestånd av sekundära lövskogar för att efterlikna primärlövskogarnas naturskogsstrukturer och för att vidmakthålla en hög dominans av lövträd i områdena. Stiftelsen handhar ansvaret för den löpande skötseln av dessa delar.

Ängets våtmark, naturreservat (91 ha)

Inom Natura 2000-området Umeälvens delta och slätter planeras en våtmark vid Änget. Efter anläggning av våtmarken och länsstyrelsens bildande av naturreservat handhar stiftelsen ansvaret för den löpande

förvaltningen. I förvaltningen ingår åtgärder för att vidmakthålla den vattenregim som fastläggs i vattendom liksom åtgärder för att markerna ska präglas av kontinuerligt bete och slätter. I samband med förvaltningen av våtmarken Ängst ska stiftelsen även följa upp att de mål om flygsäkerhet vid Umeå flygplats som lagts fast i planen för kompensationsåtgärder vidmakthålls.

Stöcke strandängar inom naturreservatet Umeälvens delta (23 ha)

Inom naturreservatet och Natura 2000-området Umeälvens delta restaureras igenvuxna strandängar. Stiftelsen handhar ansvaret för den löpande förvaltningen. Här ingår åtgärder för att markerna ska präglas av kontinuerligt bete och slätter.

Födösöksplatser för våtmarksfåglar (10 ha)

Stiftelsen har ansvaret för att årligen iordningställa minst 10 ha utfodring av våtmarksfåglar som svanar, tranor, gäss och änder på någon eller några platser inom Natura 2000-området Umeälvens delta och slätter.

Uppföljning

Stiftelsen ska utöver ovanstående åtaganden ansvara för genomförande och finansiering av åtgärder för att följa upp effekterna av Botniabanan och måluppfyllelsen i kompensationsåtgärder.

Förändrade kompensationsåtgärder

Stiftelsen äger rätt att i samråd med berörda myndigheter vidta annan kompensationsåtgärd;

- om en planerad kompensationsåtgärd inte kommer till stånd,
- om uppföljningen visar att en kompensationsåtgärd inte fyller sitt syfte,
- om annan åtgärd visar sig vara mer effektiv vad gäller ändamålsuppfyllelse,
- om åtgärden inte går att förena med annat väsentligt samhällsintresse eller
- om annan liknande orsak föreligger.

Stiftelsen har förvaltningsansvaret även för nya åtgärder.

Stiftelsens övriga ändamål

Stiftelsen ska i övrigt bidra till att behålla det öppna jordbrukslandskapet kring nedre Umeälven samt medverka till att statusen för de utpekade naturtyperna och arterna som förekommer i området stärks. Stiftelsen äger rätt att med bidrag, gåvor, testamenten, uppdrag eller liknande utöver de medel Banverket ursprungligen fonderat, genomföra andra åtgärder för att främja naturvården i området nedre Umeälven än vad som preciserats om stiftelsens egentliga ändamål.

Förmögenhetsdisposition

För fullgörandet av stiftelsens egentliga ändamål överlåter Banverket medel om 22,8 miljoner kr till stiftelsen.

Stiftelsens tillgångar i övrigt omfattar vad som genom gåva, testamente eller på annat sätt kan tillfalla stiftelsen.

Tillgångar som överlåts till stiftelsen av Banverket vid bildandet ska förvaltas för att generera en långsiktig avkastning. Förvaltningen av dessa tillgångar ska ske med inriktningen att kapitalet är förbrukat 100 år efter bildandet. Ytterligare föreskrifter om medelsförvaltningen anges i stadgarna.

Förvaltning

Stiftelsen förvaltas av länsstyrelsen, som har dispositionsrätten över stiftelsens avkastning. Förvaltaren förordnar i sin tur en exekutiv styrelse att handha den löpande förvaltningen.

Revision

För tillsyn av ändamålsuppfyllandet och förvaltningen i övrigt ska finnas en revisor samt en suppleant för denna. Inledningsvis ska förordnas auktoriserad revisor NN med NN som suppleant.

Stadgar

Till ledning för styrelsens handhavande av stiftelsens angelägenheter har upprättats stadgar för Stiftelsen Naturvård vid Nedre Umeälven.

Stiftelsens stadgar

Stadgar för STIFTELSEN NATURVÅRD VID NEDRE UMEÄLVEN

1 § Bakgrund

Stiftelsen har i samband med planeringen av Botniabanan genom Natura 2000-området Umeälvens delta och slätter initierats av Banverket i samråd med länsstyrelsen. Regeringens beslut 2003-06-12 om tillåtlighet för Botniabanan genom Natura 2000-området är förenat med ett villkor om kompensationsåtgärder för banans påverkan på naturvärdena. Villkoret omfattar bl.a. en förvaltningsplan. Stiftelsen ska vara huvudman för den långsiktiga förvaltningen av de markområden och naturvårdsåtgärder som ingår i Banverkets åtagande om kompensation.

Banverket genomför i samarbete med länsstyrelsen i Västerbotten de initiala åtgärder som omfattar naturskydd och iordningsställande av de berörda markområdena. Stiftelsen övertar efter Banverkets beslut successivt förvaltningen för vart och ett av de berörda områdena sedan de initiala åtgärderna är genomförda.

2 § Förvaltning

Stiftelsen förvaltas av länsstyrelsen, som har dispositionsrätten över stiftelsens avkastning. Förvaltaren förordnar en exekutiv styrelse med säte i Umeå att för förvaltarens räkning fatta beslut om den årliga förvaltningen av medlen.

3 §

Vid stiftelsens sammanträden skall föras protokoll som ska justeras av ordföranden jämte den eller de ytterligare personer som vid varje tillfälle därtill utses. Protokollen ska föras i nummerföljd och förvaras på betryggande sätt.

4 §

Förvaltaren av stiftelsen ska tillse att dess egendom är förvarad på fullt betryggande sätt och att tillgångarna ger bästa möjliga avkastning.

5 §

Förvaltaren ska från stiftelsens årliga avkastning från av Banverket ursprungligen fonderat belopp årligen anslå medel för att främja stiftelsens ändamål.

Avkastningen ska disponeras i följande prioritetsordning:

- för främjande av stiftelsens egentliga ändamål enligt stiftelsens urkund,
- för ökning av stiftelsens kapital,
- för främjande av stiftelsens övriga ändamål enligt stiftelsens urkund.

Stiftelsen äger rätt att för det egentliga ändamålet använda delar av kapitalet i den utsträckning det är möjligt med hänsyn till att kapitalet ska vara förbrukat 100 år efter bildandet.

6 §

Förvaltaren ska från bidrag, gåvor, testamenten och liknande, eller från avkastning från dessa, anslå medel för främjande av stiftelsens övriga ändamål enligt stiftelsens urkund. Medlen ska disponeras i följande prioritetsordning:

- för främjande av stiftelsens övriga ändamål enligt stiftelsens urkund,
- för ökning av stiftelsens kapital.

7 §

Stiftelsen äger rätt att mot ersättning genomföra uppdrag inom naturvårdsförvaltning i området vid nedre Umeälven.

8 §

Uppkommande vinst i stiftelsens verksamhet tillfaller stiftelsen och det ändamålsområde där vinsten uppkommit.

9 §

Stiftelsen ska i sitt förvaltningsuppdrag och sina upphandlingar i den mån det är möjligt medverka till att stärka förutsättningarna för företag som bidrar till att behålla det öppna jordbrukslandskapet i området vid nedre Umeälven.

10 §

För stiftelsen ska föras erforderliga räkenskaper. Räkenskapsår ska vara kalenderår. Räkenskaperna ska redovisas så att förvaltningen av de av Banverket ursprungligen fonderade medlen skiljs från förvaltningen av medel som uppkommit genom bidrag, gåvor, testamenten och liknande. Uppdrag som stiftelsen åtar sig ska också ha skilda räkenskaper.

11 §

Senast den 1 mars ska förvaltningsberättelse och föregående års räkenskaper för stiftelsen överlämnas till stiftelsens revisor, vilken inom 1 månad ska avge revisionsberättelse med angivande huruvida styrelsen förvaltat stiftelsen i enlighet med stadgarna, god stiftelsesed och gällande lagstiftning. Förvaltnings- och revisionsberättelser ska överlämnas till länsstyrelsen i Norrbottens län, som har att vidtaga eller förordna om vidtagande av åtgärd vartill revisorns yttrande kan föranleda.

12 § Ändring av stadgar

För ändring av dessa stadgar gäller bestämmelserna i stiftelselagen (1994:1220).

13 § Upplösning

Stiftelsen kan upplösas om förvaltaren ansöker härom enligt då gällande bestämmelser. I samband härmed ska förordnas angående stiftelsens tillgångar som i första hand bör fortsätta att tjäna i urkunden angivet ändamål. Ansökan om upplösning ska föregås av ett beslut härom, fattat av en enhällig och fulltalig styrelse.

Ansvarsfördelning mellan Banverket, länsstyrelsen och stiftelsen

Banverket ansvarar för att kompensationsåtgärderna kommer till stånd och står för finansieringen av dem. Banverket kommer att ansvara för genomförandet av de initiala skötselinsatserna och ta fram underlag för reservatsbeslut och skötselplaner.

Banverket kommer att med fonderade medel bilda stiftelsen Naturvård vid nedre Umeälven. Med hjälp av de avsatta pengarna kommer stiftelsen att ansvara för den långsiktiga förvaltningen av kompensationsåtgärderna.

Länsstyrelsen i Västerbottens län är den myndighet som beslutar om de aktuella reservaten och fastställer skötselplaner för dem. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för reservaten och Natura 2000-områdena och de är även förvaltare för naturreservatet Umeälvens delta.

I tabellerna på sidan 64 framgår (Botnia 2004:003) mer i detalj vilket ansvar Banverket, länsstyrelsen och stiftelsen har för kompensationsåtgärderna.

Beredskap för förändring av kompensationsåtgärderna

Om uppföljningen av kompensationsåtgärdernas funktion visar att åtgärderna inte fyller sitt syfte ska de förändras för att fylla syftet. Åtgärderna kan också behöva förändras om de inte går att förena med andra väsentliga samhällsintressen, om andra åtgärder visar sig vara mer effektiva eller av andra skäl.

Förändringar får endast genomföras efter samråd med länsstyrelsen. Stiftelsen Naturvård vid nedre Umeälven, som efter de initiala åtgärderna kommer att förvalta kompensationsåtgärderna, ansvarar för förändringarna om det ryms inom dess budget. P.g.a. de stadsnära läget för kompensationsområdena måste det säkerställas att det inte uppstår konflikter med andra samhällsintressen i det fall en förändring av kompensationsåtgärderna blir aktuell.

Eventuella förändringar som sker innan stiftelsen övertagit förvaltningen ansvarar Banverket för. Banverket är ansvarigt för att full kompensation sker för de skador Botniabanan orsakar på Natura 2000-områdena. Även efter att stiftelsen tagit över förvaltningen behåller därför verket ett övergripande ansvar för omfattande nödvändiga förändringar som innebär en avsevärd merkostnad.

Våtmarken Ängets påverkan på flygsäkerheten vid Umeå flygplats kommer att följas upp i ett särskilt kontrollprogram. Om kontrollprogrammet visar att våtmarken som den föreslagits, är oförenligt med flygsäkerheten, måste Banverket säkerställa att nya kompensationsåtgärder vidtas som motsvarar de som utgår.

Stiftelsen Naturvård vid nedre Umeälven har förvaltningsansvaret även för nya eller förändrade kompensationsåtgärder.

Intern arbetsordning för den av länsstyrelsen förvaltade stiftelsen

Den exekutiva styrelsen enligt 2 § i stadgarna

1 §

Styrelsen ska vid varje tidpunkt ha en ändamålsenlig sammansättning och representera de intressenter som är berörda av förvaltningen. Den offentliga och den ideella naturvården ska alltid erbjudas möjlighet att vara representerad.

Styrelsen skall bestå av minst fem ledamöter varav en ordförande. Länsstyrelsen utser styrelse, ordförande och vice ordförande.

2 §

I uppbyggnadsskedet bör följande organisationer finnas representerade i styrelsen med, om inte annat anges, vardera en representant:

- Länsstyrelsen
- Umeå kommun
- Banverket
- Luftfartsverket
- markägare och jordbrukare inom området (två representanter)
- Degernäsbäckens avvattningsföretag
- Umeå Universitet eller Sveriges Lantbruksuniversitet
- ideella naturvårdsorganisationer i Umeå (en representant vardera för två olika organisationer)

3 §

Val av styrelseledamöter föregås av förslag till länsstyrelsen om representation från berörda organisationer. Förslag till representation från berörda markägare och jordbrukare inges av en samlande organisation för dessa.

4 §

Ledamöterna utses för mandattider om fyra år i taget. Vid första valtillfället skall dock hälften av ledamöterna väljas för två år för att undvika att omval sker för alla ledamöter samtidigt.

5 §

Styrelsen har rätt att adjungera företrädare för berörda intressen.

6 §

Till styrelsen ska utgå skälig ersättning för med styrelseuppdraget förenade kostnader.

7 §

Styrelsens firma tecknas av den eller de som styrelsen (alt. länsstyrelsen) utser.

8 §

Ordföranden kallar till styrelsemöten muntligt eller skriftligt. Styrelsen skall sammanträda minst två gånger per år.

9 §

När inte enligt dessa stadgar annat föreskrivs är styrelsen beslutför med minst tre ledamöter närvarande. Ordföranden måste dock vara närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet när ej annat föreskrivs i stadgarna. Ordföranden har utslagsröst vid lika röstetal.